

До протоколу № 215
від 16 вересня 2026 року

ВИСНОВОК

до проєкту Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо інноваційної діяльності сил оборони»
(реєстр. № 15215 від 01.05.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. розглянув у межах предметів свого відання 16 вересня 2026 року на засіданні (протокол № 215) проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо інноваційної діяльності сил оборони» (реєстр. № 15215 від 01.05.2026), поданий народним депутатом України Завітневичем О.М. та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Головним комітетом з розгляду законопроєкту визначено Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

У пояснювальній записці до законопроєкту визначено, що його розроблено з метою забезпечення рамкового нормативно-правового регулювання розвитку, впровадження та фінансування інновацій у сфері оборони в Україні.

Відтак, для досягнення мети законопроєктом пропонується:
встановити термінологію, пов'язану з інноваціями у сфері оборони;
визначити шляхи формування та реалізації інноваційної політики у сфері оборони;

визначити суб'єктів, залучених в інноваційну діяльність у сфері оборони;
встановити особливості регулювання інноваційної діяльності у сфері оборони;

розширити можливості щодо фінансування інноваційної діяльності у сфері оборони.

Комітет у межах предметів свого відання зазначає, що законопроєктом передбачено внесення змін до Закону України «Про інноваційну діяльність», зокрема:

встановлення нових термінів: «інновації у сфері оборони» та «інноваційна діяльність у сфері оборони»;

визначення мети інноваційної політики у сфері оборони як складової державної політики у сфері оборони та її принципів;

розширення принципів державної інноваційної політики та державного контролю у сфері інноваційної діяльності.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) висловило зауваження та пропозиції до законопроекту.

ГНЕУ звертає увагу, що законопроектом пропонується доповнити Закон України «Про інноваційну діяльність» поняттями «інновації у сфері оборони» та «інноваційна діяльність у сфері оборони». Згідно з приписами Закону України «Про оборону України» поняття «оборона України» є досить складною системою, що містить комплекс політичних, економічних, соціальних, воєнних, наукових, науково-технічних, інформаційних, правових, організаційних, інших заходів держави щодо підготовки до збройного захисту та її захист у разі збройної агресії або збройного конфлікту (абз. 2 ч. 1 ст. 1 цього Закону). Зважаючи на це, краще вести мову про інновації та інноваційну діяльність у сфері оборонно-промислового комплексу (як це, наприклад, вказано у Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України, затвердженій Указом Президента України від 20.08.2021 № 372/2021) або військово-промислового комплексу.

ГНЕУ зазначає, що у супровідних документах до законопроекту не надано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), хоча це передбачено вимогами ст. 27 Бюджетного кодексу України та ст. 91 Регламенту Верховної Ради України.

Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки, визначений головним з підготовки проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо інноваційної діяльності сил оборони» (реєстр. № 15215 від 01.05.2026), на своєму засіданні 25 червня 2026 року розглянув законопроект та прийняв рішення в першому читанні прийняти його за основу.

Міністерство освіти і науки України з метою приведення термінології законопроекту у відповідність до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» пропонує абзац п'ятий підпункту другого пункту 2 запропонованих змін до Закону України «Про оборону України» викласти у такій редакції:

«сприяння проведенню прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок у сфері оборони у взаємодії з вітчизняними та іноземними науковими установами, іншими суб'єктами наукової і науково-технічної діяльності та виробниками продукції військового призначення і подвійного використання;».

Міністерство фінансів України зазначило, що законопроект не відповідає положенням частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України, згідно з якою до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (зокрема відповідні розрахунки), а також пропозиції

змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Міністерство оборони України (далі – Міноборони) надало зауваження і пропозиції до законопроекту.

Міноборони виступає проти законодавчого закріплення обов'язку визначати окремий «інноваційний орган» (пп. 2 п. 12 розд. I законопроекту), та наголошує, що закріплення конкретної внутрішньої структури в законі обмежує управлінську гнучкість, дублює вже наявні повноваження та функціонал закладів військової освіти і військових наукових установ, а також створює ризики додаткових видатків з Державного бюджету. Пропонується замінити це поняття безпосередньо на «Міністерство оборони України».

Міноборони зауважує про недоцільність додаткової деталізації понятійного апарату (термінів «товари, роботи та послуги оборонного призначення»), оскільки чинні норми Закону України «Про оборонні закупівлі» вже мають відкритий характер і дозволяють необхідну конкретизацію на підзаконному рівні.

Міноборони пропонує уточнити статтю 30 Закону України «Про оборонні закупівлі», розширивши перелік випадків, коли звіт про договір не оприлюднюється в електронній системі. Зокрема, включити до винятків закупівлі послуг з розроблення інновацій, прикладних досліджень, експериментальних розробок, а також закупівлю дослідних зразків і прототипів.

Міністерство цифрової трансформації України надало зауваження і пропозиції до законопроекту, зокрема щодо доопрацювання:

абзацу сьомого підпункту 2 пункту 2 розділу I законопроекту в частині виключення слів «структурний підрозділ», оскільки структурний підрозділ не наділений статусом юридичної особи, а, отже, не може виступати власником і забезпечувати функціонування єдиної інформаційно-комунікаційної системи обробки актуальних відомостей про статус вирішення проблемних питань оборони і проєктів з розробки, впровадження та масштабування інновацій у сфері оборони, які реалізуються за участі складових сил оборони в розумінні Закону;

законопроекту з метою чіткого визначення суб'єктів відносин, пов'язаних із захистом інформації в системах.

Національна академія наук України зазначила про відсутність зауважень і пропозицій до законопроекту.

Національна академія правових наук України зазначила пропозиції і зауваження до законопроекту, зокрема що:

запропоновані зміни до Закону України «Про інноваційну діяльність» щодо набуття нових спроможностей сил оборони є відірваними від оборонно-промислового комплексу (ОПК), хоча саме підприємства та установи ОПК є першоосновою для створення та модифікації оборонних технологій;

необхідно розмежувати функції сил оборони та науково-виробничого сектору: Сили оборони (ЗСУ, правоохоронні органи тощо) безпосередньо здійснюють лише використання та впровадження інновацій, а пошук, розробка

та масштабування рішень потребують залучення наукових установ, виробничих підприємств і системи оборонних закупівель;

у законопроекті залишено поза увагою положення чинного Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності», де визначено пріоритетним напрямом здійснення інноваційної діяльності у сферах національної безпеки і оборони, проте обмежено термін дії цього напрямку періодом воєнного стану та певним строком після його завершення;

положення про створення спеціального інноваційного органу в системі Міністерства оборони України мають ознаки фрагментованості й потребують чіткого законодавчого врегулювання.

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій зазначає, що наразі в Комітеті до другого читання готується проект Закону «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності» (реєстр. № 13715 від 29.08.2025), прикінцевими положеннями якого передбачено «визнати таким, що втратив чинність із набранням чинності цим Законом, Закон України «Про інноваційну діяльність».

Відповідно до зазначеного вище, Комітет пропонує розглянути пропоновані зміни до Закону України «Про інноваційну діяльність» в контексті підготовки законопроекту «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності».

Підкомітет з питань науки та інновацій Комітету, розглянувши на своїх засіданнях 25 і 31 серпня 2026 року законопроект реєстр. № 15215 та надані до нього експертні висновки, прийняв рішення за результатами розгляду на засіданні Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений законопроект за основу.

Заслухавши та обговоривши інформацію голови підкомітету з питань науки та інновацій Комітету Колюха В.В., народного депутата України – члена Комітету Кириленка І.Г., **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо інноваційної діяльності сил оборони» (реєстр. № 15215 від 01.05.2026), поданий народним депутатом України Завітневичем О.М. та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Направити цей Висновок, а також висновки Міністерства освіти і науки України та Національної академії правових наук України до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки, визначеного головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК